

Az esettanulmány elnevezése	Kockázati tőke-alapokkal elkövetett csalás
Leírás	<p>Egy tagállam régiójában ERFA-támogatással kockázati tőke-alapot hoztak létre. Az alapot azzal a céllal hozták létre, hogy a konkrét régióban székhellyel rendelkező technológiaorientált innovatív kkv-k részére kockázati tőkét biztosítson a vállalkozások korai szakaszában. A piacorientált innováció, illetve a kutatás és fejlesztés támogatása kötelező kritériumok voltak az uniós támogatáshoz az alapon belül, amely a nehéz helyzetben lévő vállalkozásokat is kizárta.</p> <p>A kockázati tőke-alapot egy olyan kedvezményezett hozta létre, amelynek befektetési lehetőségeket kellett azonosítania a befektetési stratégia feltételein belül, melynek alapján az kiválasztásra került. Az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak való megfelelés érdekében a regionális önkormányzatoknak az alap kezelőjét nyílt és megkülönböztetésmentes pályázati eljárással kellett kiválasztaniuk, amelynek az volt a célja, hogy biztosítsa az alap hatékony, kereskedelmi kezelését, és közben a piaci gyakorlatokat is tükrözze.</p> <p>A vizsgálatba bevont érdekelt felek többek között a kockázati tőke-alap kezelője, barátai és üzleti partnerei, valamint további egy befektetéskezelő voltak. A vizsgálat nem csupán egyetlen projektre irányult, hanem egy kockázati tőke-alapnak a tagállam egész térségében kialakított részesedéseire.</p>
Érintett esb-alap(ok)	Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA)
Szabálytalanság típusa	<p>Az észlelt szabálytalanság típusa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ A finanszírozási szabályok megsértése ○ Összeférhetlenség ○ Mulasztások a pályázati eljárásokban ○ Elégtelen felügyelet az illetékes hatóságok részéről
Jelentéstételi mechanizmus	<p>Az OLAF vizsgálatának elvégzését követően pénzügyi ajánlást intézett a Bizottság REGIO főigazgatóságához, hogy fizetessen vissza 162,3 millió EUR-t, továbbá bírósági ajánlást intézett a nemzeti igazságügyi hatóságokhoz a csalárd tevékenységekkel kapcsolatban. Az ügyet végső fokon elutasították. A már kifizetett ERFA-pénzeszközök (162,3 millió EUR) visszafizettetési eljárása még folyamatban van.</p>
IMS-jelentés	Nem
Figyelmeztető jelzés(ek)	A gyanú a következő csalásra utaló mutatók és jelek alapján merült fel:

	<ul style="list-style-type: none"> • A kockázati tőke-alap kedvezményezett résztvevői egy család tulajdonában álló vállalkozások voltak. • Az alapkezelő által eszközölt magánbefektetések az alap portfólióvállalkozásaiba.
A csalás módjának leírása	<p>A szabálytalanságok főként a kockázati tőke-alapban való részvételre vonatkozó kiválasztási kritériumoknak a megsértésében merültek ki. A kockázati tőke-alap, amelyet a privatizációja előtt és után is ugyanaz a vezetőség kezelt, szabálytalan befektetéseket hajtott végre 44 vállalatba, a befektetési kritériumokra való tekintet nélkül. Például olyan vállalkozások is részesültek finanszírozásban, amelyek nem kis- és közepes vállalkozások (kkv-k), valamint olyan vállalkozások, amelyek pénzügyi nehézségekkel szembesültek, vagy amelyeket a fizetéképtelenség veszélye fenyegetett. Ez sértette az uniós finanszírozásra megállapított jogosultsági kritériumokat.</p>
A csalás észlelésének módja	<p>A csalás gyanújáról és a szabálytalanságokról egy bejelentő fél és a sajtó számolt be. Az előterjesztett állítások szerint a kockázati tőke-alap befektetési csapata olyan vállalkozásokat részesített előnyben, amelyek nem voltak jogosultak befektetésre az európai strukturális alapok szabályai szerint, a 2000 és 2006 közötti és a 2007 és 2013 közötti finanszírozási időszakban.</p> <p>Az OLAF a kockázati tőke-alap befektetési csapata teljes alapportfóliójának egyharmadát vizsgálta és arra a következtetésre jutott, hogy a kockázati tőke-alap szabálytalan befektetéseket vitt végbe, és figyelmen kívül hagyta a befektetési kritériumokat. A csalás gyanúját azonban nem lehetett megerősíteni, mivel az ügyet az igazságügyi hatóságok elutasították.</p> <p>Az OLAF függetlenül végezte tevékenységét és együttműködött különféle nemzeti hatóságokkal. Az OLAF vizsgálata szabálytalanságokat és gyanítható csalást tárt fel, valamint jelentős hiányosságokat a nemzeti hatóságok ellenőrzési kötelezettségeiben, és jelentős hibákat erősített meg a kockázati tőke-alap privatizációs folyamatában.</p>
A felmerült nehézségek	<p>Az ügyben nagy számú portfólióvállalkozás volt érintett. Az OLAF csupán korlátozott számú helyszíni ellenőrzést tudott végezni. A portfólióvállalkozásokkal kapcsolatos információk csak a kockázati tőke-alapnál begyűjtött információk révén álltak rendelkezésre. Néhány érintett vállalkozás már megszűnt. A hatóságok vonakodtak attól, hogy releváns információkkal lássák el az OLAF-ot.</p>
Az azonosított gyengeségek	<p>Az irányítási és kontrollrendszer hiányosságait az OLAF és a</p>

tagállam regionális számvevőszéke megerősítette.

Az uniós finanszírozásra megállapított jogosultsági kritériumok, amelyeknek az lenne a feladata, hogy megakadályozzák ezt a típusú szabálytalanságot és csalást, már be vannak vezetve. Továbbá a költségvetési rendelet 2018-ban elvégzett felülvizsgálata óta az összeférhetlenség fogalommeghatározása kiterjed a megosztott irányítású alapokra, és a tagállamoknak európai bizottsági iránymutatás is rendelkezésükre áll az összeférhetlenségről.